

Nõukogu järeldused spordialase vabatahtliku tegevuse rolli kohta kodanikuaktiivsuse edendamisel

(2011/C 372/06)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE

- nõukogu ning nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 5. mai 2003. aasta deklaratsiooni spordi sotsiaalse väärtuse kohta noorte jaoks ⁽¹⁾;
  - nõukogu 27. novembri 2009. aasta otsust 2010/37/EÜ kodanikuaktiivsust edendava vabatahtliku tegevuse Euroopa aasta (2011) kohta, ⁽²⁾ milles rõhutatakse järgmisi eesmärke:
    - töötada vabatahtlikku tegevust soodustava ja hõlbustava keskkonna suunas ELis;
    - tugevdada vabatahtlike organisatsioonide mõju ja parandada vabatahtliku tegevuse kvaliteeti;
    - hinnata ja tunnustada vabatahtlikku tegevust;
    - suurendada teadlikkust vabatahtliku tegevuse väärtusest ja tähtsusest;
  - nõukogu 18. novembri 2010. aasta järeldusi spordi rolli kohta aktiivse sotsiaalse kaasamise aluse ja edasivijjana ⁽³⁾;
  - komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa mõõtme arendamine spordis”, ⁽⁴⁾ ning 2010. aasta uuringut „Volunteering in the European Union” („Vabatahtlik tegevus Euroopa Liidus”), mis annavad tunnistust, kui mitmekesine on spordi vallas toimuv vabatahtlik tegevus kogu ELis, ning keskenduvad õiguslikule korrale ja rahastamisallikatele nimetatud valdkonnas, juhtides samuti tähelepanu vabatahtlike koolitamise vajadusele;
  - komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele, mis käsitleb ELi poliitikat ja vabatahtlikku tegevust: „Piiriülese vabatahtliku tegevuse tunnustamine ja edendamine ELis” ⁽⁵⁾;
- nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 20. mai 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu spordialase töökava (2011–2014) kohta ⁽⁶⁾;
  - nõukogu 3. oktoobri 2011. aasta järeldusi vabatahtliku tegevuse rolli kohta sotsiaalpoliitikas ⁽⁷⁾;
  - Poolas Varssavis 13.–14. septembril 2011. aastal toimunud ekspertide konverentsi „Vabatahtlikust tegevusest spordielu juhtimiseni”, kus pöörati erilist tähelepanu järgmistele küsimustele:
    - suurte spordiürituste pärand ja nendega seoses omandatud kogemused ning selle edaspidine kasutamine igapäevases spordialases vabatahtlikus tegevuses;
    - võimalused kasutada juba olemasolevaid vabatahtlike värbamisprotsessis tulevaste spordiürituste tarbeks;
    - vajadus toetada spordialase vabatahtliku tegevuse valideerimist ja tunnustamist;
    - vajadus innustada vastastikust õppimist ja heade tavade vahetamist;

TUNNISTAB, ET

1. võttes nõuetekohaselt arvesse iga liikmesriigi olukorra eripära ning vabatahtliku tegevuse kõiki vorme, tähendab mõiste „vabatahtlik tegevus” igasugust vabatahtlikku tegevust, nii formaalset, mitteformaalset kui ka informaalset, mida isik teeb omast vabast tahtest, valikust ja motivatsioonist juhitud, pidamata silmas rahalise kasu saamist. See toob kasu vabatahtlikule endale, kogukondadele ja kogu ühiskonnale. Ühtlasi võimaldab see üksikisikutel ja ühendustel käsitleda inimlikke, sotsiaalseid, põlvkondadevahelisi ja keskkonnaalaseid vajadusi ja probleeme ning sageli tehakse seda mittetuulundusühingute või kodanikualgatuste toetuseks ⁽⁸⁾;

⁽¹⁾ ELT C 134, 7.6.2003, lk 5.

⁽²⁾ ELT L 17, 22.1.2010, lk 43.

⁽³⁾ ELT C 326, 3.12.2010, lk 5.

⁽⁴⁾ KOM(2011) 12 (lõplik).

⁽⁵⁾ KOM(2011) 568 (lõplik).

⁽⁶⁾ ELT C 162, 1.6.2011, lk 1.

⁽⁷⁾ Dok 14061/1/09 REV 1.

⁽⁸⁾ Vt joonealune märkus 2.

2. vabatahtlikku tegevust on vaja selgelt eristada tasustatud tööst, samuti ei tohiks vabatahtlik tegevus seda asendada ⁽¹⁾. Vabatahtlik tegevus ei tohiks süvendada soolist ebavõrdsust tasustataval ja mittetasustataval tööl ning see ei tohiks soodustada töötajate tööaja lühendamist või töötajate tööturult lahkumist;
3. vabatahtlik tegevus ei saa asendada riigi üldist vastutust majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste tagamisel;
4. selleks et tagada täielik kinnipidamine õigusriigi põhimõttest ning isikupuutumastusest, tuleb vabatahtliku tegevuse suhtes kohaldada kehtivaid õigusakte ning selline tegevus peab täielikult järgima üldisi põhiõigusi ja -vabadusi;

VÕTTES ARVESSE, ET

1. sport on suurim kodanikuühiskonna liikumine ELis. Vabatahtlikul tegevusel tuginevad mittetulunduslikud tegevused ja struktuurid on põhiline tingimus sporditegevuse pakkumisele enamikus liikmesriikides;
2. spordialane vabatahtlik tegevus on üks atraktiivsemaid ja populaarsemaid sotsiaalse tegevuse vorme Euroopas ning osa spordi sotsiaalsest pärandist. Spordiürituste, sealhulgas professionaalsete ja äritegevuse eesmärgil tegutsevate spordiasutuste poolt läbiviidavate ürituste korraldamine, ning samuti igapäevane spordialane tegevus paljudes liikmesriikides tugineb vabatahtlikele ja nende vabatahtlikule tegevusele;
3. vabatahtlik tegevus arendab kodanikuaktiivsust ning erineva taustaga kodanike integreerumist, parandades üksteisemõistmist ja suurendades austust spordi kui universaalse väljendusviisi kaudu ning aidates kaasa Euroopa Liidu selliste põhiväärtuste ja põhimõtete rakendamisele nagu solidaarsus, säästev areng, inimväärikus, võrdõiguslikkus ja subsidiaarsus, edendades seega Euroopa identiteeti;
4. spordialane vabatahtlik tegevus annab kodanikele uusi oskusi, panustades seega positiivselt muu hulgas nende tööalasesse konkurentsivõimesse ja tugevdades nende ühiskondliku kuuluvuse tunnet, ning võib olla sotsiaalsete muutuste käivitajaks;
5. spordialane vabatahtlik tegevus võib aidata kaasa sotsiaalse kapitali kasvule ja tugevdamisele usaldusel ja koostööl rajaneva sotsiaalse võrgustiku arendamise kaudu;
6. spordialane vabatahtlik tegevus arendab positiivseid sotsiaalseid hoiakuid, mis tuginevad sellistele spordi abil arendatavatele väärtustele nagu
  - ausus,
  - meeskonnatöö,
  - püsivus,
  - vastutustunne,
  - juhtimine,
  - sallivus,
  - teiste austamine ning
  - võime takistusi ületada;
7. spordisektor koos spordialase vabatahtliku tegevusega moodustab liikmesriikide majanduse osana mõõdetava ja olulise majandusliku ja sotsiaalse väärtuse, millel on potentsiaali ergutada majanduskasvu ja tööhõivemäära kogu Euroopa Liidus;
8. spordialase vabatahtliku tegevuse arendamise edendamine aitab saavutada vabatahtliku tegevuse Euroopa aasta (2011) eesmärgi ning jätkab vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aasta (2010) eesmärkide täitmist ning aitab kaasa Euroopa aktiivsena vananemise aasta (2012) eesmärkide saavutamisele;
9. spordialane vabatahtlik tegevus võib anda tõeke füüsilise tegevuse arendamiseks ja edendamiseks kõigil tasanditel, parandades kodanike heaolu ja vähendades eluviisist tingitud haiguste esinemist;
10. spordialane vabatahtlik tegevus on oluline tegur, mis aitab suurendada kodanike liikuvust selliste meetmete abil nagu võimaluste loomine pädevuste omandamiseks ja kogemuste süvendamiseks spordiga seotud tegevuste vallas teistes liikmesriikides ning Euroopa identiteedi arendamine ja ELi väärtuste edendamine väljaspool ELi piire;
11. spordialane vabatahtlik tegevus saab aidata saavutada Euroopa 2020. aasta strateegia üldeesmärgi, suurendades liikuvust ning panustades neisse tegevuse kaudu, mis tugevdab tööalast konkurentsivõimet, parandab rahvatervist, edendab sotsiaalset kaasatust, haridust ning aktiivsena vananemist;

⁽¹⁾ Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 16. mai 2007. aasta resolutsioon noorte vabatahtliku tegevuse ühiseesmärkide rakendamise kohta (ELT C 241, 20.9.2008, lk 1).

SEoses SELLEGA KUTSUB ELI LIIKMESRIIKE JA SPORDIALASEID SIDUSRÜHMI ÜLES TEGUTSEMA OMA PÄDEVUSE PIRES NING ARVESTADES SPORDIORGANISATSIOONIDE SÕLTUMATUST, EESMÄRGIGA

1. edendada soodsaid tingimusi spordialase vabatahtliku tegevuse arendamiseks, tuginedes eelkõige
  - heade tavade vahetamisele liikmesriikide ja spordiorganisatsioonide vahel;
  - spordiorganisatsioonide autonoomia austamisele, tagades samas nimetatud organisatsioonidele asjakohase toetuse liikmesriigi tasandil;
  - vajadusele tagada, et spordi valdkonnas tegutsevatele vabatahtlikele pakutakse vajalikku koolitust ja antakse võimalus nautida turvaliselt vabatahtlikust tegevustest saadavat kasu;
2. aidata kaasa positiivse kuvandi loomisele spordi valdkonnas tegutsevatest vabatahtlikest ja spordialasest vabatahtlikust tegevusest;
3. kaaluda spordialast vabatahtliku tegevust kui olulist pädevuste ja oskuste suurendamise vahendit. Selleks tuleb teha järgmist:
  - võtta asjakohaseid meetmeid, et teha kindlaks pädevused ja oskused, mis on omandatud spordialase vabatahtliku tegevusega seotud mitteametliku ja informaalse hariduse kaudu, ning uurida võimalusi nende laiendamiseks ja valideerimiseks liikmesriikide kvalifikatsioonisüsteemide raamistikus, pidades silmas Euroopa kvalifikatsiooniraamistikku;
  - konsulteerida tegevuse ettevalmistamisel spordiliikumise ja vabatahtlike organisatsioonidega;
4. julgustada koostööd valitsusasutuste ja spordiorganisatsioonide vahel kohalikul, siseriiklikul ja Euroopa tasandil, et luua võrgustikke vabatahtliku tegevuse alaste ühiste probleemide lahendamiseks;
5. edendada spordialast vabatahtlikku tegevust kui mitteametliku ja informaalse hariduse vormi, mille eesmärgiks on uute oskuste ja pädevuste omandamine ning mis on koos ametliku haridusega sportlaste topeltkarjääri osaks;
6. edendada spordialast vabatahtlikku tegevust, algatades näiteks teavituskampaaniaid avalikkuse teadlikkuse suurendamiseks ja positiivse hoiaku edendamiseks vabatahtlike suhtes;
7. rakendada spordiürituste korraldamisse kaasatud vabatahtlike potentsiaali pikaajalistes tegevustes kõigil spordi tasanditel;

8. uurida, milline võimalik lisaväärtus oleks preemiasüsteemil kõige uuenduslikemate spordi valdkonna vabatahtlike projektide tunnustamiseks;

INNUSTAB LIIKMESRIIKE JA EUROOPA KOMISJONI, TEGUTSEDES OMA PÄDEVUSE PIRES NING KOOSKÖLAS SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTTEGA JA ARVESTADES OMA INSTITUTSIOONILIST STRUKTUURI

1. püüdma kõrvaldada liigseid takistusi, sealhulgas tarbetut halduskoormust spordialase vabatahtliku tegevuse arendamiselt;
2. analüüsima spordi arengut, tuginedes vabatahtlikule tegevusele Euroopa Liidus, sealhulgas uurimustele selle majandusliku mõju kohta;
3. vahetama teadmisi, kogemusi ja parimaid tavasid spordialase vabatahtliku tegevuse kohta;
4. edendama spordialase vabatahtliku tegevuse arendamist riiklikes ning Euroopa tasandil sporti ja sotsiaalpoliitikat, haridust ja tööhõivet käsitlevates poliitikates ja strateegiates;
5. uurima võimalusi, kuidas spordialane vabatahtlik tegevus saaks panustada projektidesse, mida toetatakse ELi fondidest, ja töötada välja mehhanismid, mis võimaldaksid spordialase vabatahtliku tegevuse asjakohast hindamist;
6. lisama vajaduse korral spordialase vabatahtliku tegevuse aspektid ELi spordialase töökava kohaselt loodud eri eksperdirühmade tegevusse;
7. julgustama spordialase vabatahtliku tegevuse arendamist valdkondadevahelise koostöö kaudu avaliku ning erasektori üksuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel spordi, tervishoiu, kultuuri, hariduse, noorte ja sotsiaalpoliitika valdkonnas kohalikul, riiklikul ja Euroopa tasandil;

KUTSUB EUROOPA KOMISJONI ÜLES

1. pöörama erilist tähelepanu vabatahtlikule tegevusele ja sellele, et mittetulunduslikud spordiorganisatsioonid saaksid juurdepääsu järgmise põlvkonna ELi programmidele, ilma et see mõjutaks läbirääkimisi mitmeaastase finantsraamistiku üle;
2. tegema kindlaks edutegurid, head tavad ja valdkonnad, mis vajavad ELi tasandil tihedamat koostööd, sealhulgas olemasolevad takistused spordialase vabatahtliku tegevuse arendamiseks;
3. ELi uute õigusaktide kavandamisel hindama nende võimaliku mõju spordialasele vabatahtlikule tegevusele.